Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2026/2353

20.10.2026

KOMISJONI SOOVITUS (EL) 2026/2353,

16. oktoober 2026,

seoses kinolisidiinalkaloidide esinemise seirega lupiinides ja neist saadud söödas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 292,

ning arvestades järgmist:

(1) Toiduahelas olevaid saasteaineid käsitlev Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „toiduohutusamet“) teaduskomisjon (edaspidi „CONTAM-komisjon“) kiitis 2019. aastal heaks riskihindamise loomade ja inimeste tervisele avalduvate riskide kohta, mis on seotud kinolisidiinalkaloidide esinemisega toidus ja söödas, eelkõige lupiinides ja lupiinisaadustes ([1]).

(2) Riskihindamine viiakse läbi kinolisidiinalkaloidide puhul, mida leidub *Lupinus*'e liikides/variatsioonides, mida liidus tarbivad loomad ja inimesed (s.t *Lupinus albus* L., *Lupinus angustifolius* L., *Lupinus luteus* L. ja *Lupinus mutabilis* Sweet). Seoses lõhelastele avalduva kahjuliku tervisemõjuga jõudis toiduohutusamet järeldusele, et lõhelaste keskmine söödakaudne kokkupuude ületab täheldatavat kahjulikku toimet mitteavaldavat doosi (NOAEL) 1 mg kehamassi kg kohta päevas, kuid jääb allapoole vähimat täheldatavat kahjulikku toimet avaldavat doosi (LOAEL) 2,5 mg kehamassi kg kohta päevas. Toiduohutusamet leiab, et lõhelaste puhul on kahjuliku mõju risk väike. Teiste liikide puhul oli olemasolev kahjuliku mõju käsitlev andmebaas liiga piiratud, et teha kindlaks üldine NOAEL/LOAEL. Selle asemel tegi toiduohutusamet alternatiivse lähenemisviisina kindlaks lupiiniseemnetes esinevate kinolisidiinalkaloidide kogused, mis on zootehniliste näitajate seisukohast talutavad. Veiste ja küülikute puhul on keskmine toidukaudne kokkupuude oluliselt väiksem kui talutav annus. Sigade ja kanade puhul on keskmine toidukaudne kokkupuude samas vahemikus kui talutav annus.

(3) Seepärast soovitas toiduohutusamet koguda rohkem andmeid kinolisidiinalkaloidide esinemise kohta lupiinides ja lupiinisaadustes.

(4) Tuleks koguda rohkem teavet tegurite kohta, mis põhjustavad kinolisidiinalkaloidide suhteliselt suurt sisaldust lupiinides ja neist saadud söödas ja söödamaterjalis, eesmärgiga määratleda meetmed, mida tuleb soovitada selleks, et kõnealustes söötades ei esineks või esineks vähem kinolisidiinalkaloide.

(5) Sellest tulenevalt on asjakohane soovitada teha kinolisidiinalkaloidide seiret lupiinides ja neist saadud toidus, teha kindlaks nende suurt sisaldust põhjustavad tegurid ning koguda rohkem teavet selle kohta, kuidas töötlemine mõjutab kinolisidiinalkaloidide sisaldust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

(1) Liikmesriikidel soovitatakse söödakäitlejate aktiivsel osalusel seirata kinolisidiinalkaloide lupiinides, lupiinist saadud söödamaterjalides ning lupiini ja lupiinist saadud tooteid sisaldavas segasöödas aastatel 2026, 2027, 2028 ja 2029. Liikmesriikidel soovitatakse analüüsida vähemalt kinolisidiinalkaloide nagu albiin, anagriin, angustifoliin, lupaniin, isolupaniin, multifloriin, 13α-hüdroksülupaniin, lupiniin, sparteiin.

(2) Analüüsimeetodina soovitatakse kasutada vedelikkromatograafiat koos tandemmassispektromeetriaga (LC-MS/MS). Kui kasutatakse muid analüüsimeetodeid, peaksid tõendid olema kättesaadavad selle kohta, et need meetodid võimaldavad saada konkreetsete kinolisidiinalkaloidide puhul usaldusväärseid tulemusi. Määramispiir peaks iga kinolisidiinalkaloidi puhul olema eelistatavalt ligikaudu 1 mg/kg lupiiniseemnete ja lupiinist saadud söödamaterjali puhul ning 0,2 mg/kg segasööda puhul.

([1]) Euroopa Toiduohutusameti CONTAM-komisjon (toiduahelas olevaid saasteaineid käsitlev Euroopa Toiduohutusameti teaduskomisjon), 2019. „Scientific opinion on the risks for animal and human health related to the presence of quinolizidine alkaloids in feed and food, in particular in lupins and lupin-derived products“ („Teaduslik arvamus loomade ja inimeste tervisele avalduvate riskide kohta, mis on seotud kinolisidiinalkaloidide esinemisega söödas ja toidus, eelkõige lupiinides ja lupiinisaadustes“), https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5860.

(3) Liikmesriigid peaksid toidukäitlejate aktiivsel osalusel tegema uuringuid, et teha kindlaks tegurid, mis põhjustavad kinolisidiinalkaloidide suurt sisaldust lupiinides ja neist saadud söödamaterjalides, ning koguma teavet töötlemise mõju kohta kinolisidiinalkaloidide sisaldusele.

(4) Liikmesriikidel ja toidukäitlejatel soovitatakse esitada toiduohutusametile andmed, mis kantakse ühtsesse andmebaasi kooskõlas toidu ja sööda proovikirjelduss tandardit käsitlevates ameti juhistes esitatud nõuetega ja ameti täiendavate konkreetsete aruandlusnõuetega ([2]). On oluline, et aruanne esitatakse lupiiniseemnete ja lupiinidest saadud sööda puhul asjaomaste lupiiniliikide kohta, kui need on maguslupiinid või mõrud lupiinid, lupiiniseemnete töötlemise viiside (nt leotamine, keetmine) kohta ja mistahes lupiinidest saadud sööda puhul kasutatud töötlemisviiside kohta kinolisidiinalkaloidide sisalduse vähendamiseks.

Brüssel, 16. oktoober 2026

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Olivér VÁRHELYI

([2]) https://www.efsa.europa.eu/et/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.